ས་གནས། ཅང་སུའུ་ལམ་སྒོ་རྟགས་19 ཁ་པར་ཨང་གྲངས། 6320059 འདི་ག་ཚགས་པར་ཁང་གི་པར་འདེབས་བཟོ་གྲྭ་ནས་པར་འདེབས་བྱས།

4 གལ་ཆེའི་གསར་འགྱུར། རེས་གཟའ་སྤེན་པ།

2024ལོའི་ཟླ་1ཚེས་20
པར་ངོས་འདིའི་འགན་འཁུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ། སྟོབས་རྒྱལ།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཉེ་ཆར། སྟག་
རྩེ་ཆུས་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱིས་སྒོ་རྩར་བསྐྱོད་ནས་ལག་ཁྱེར་གཉེར་
རྒྱུའི་ཞིབ་དཔྱད་གཏན་འཁེལ་ལས་དོན་སྤེལ་ཏེ་
དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་ལ་སེམས་ཁུར་དང་གཅེས་སྐྱོང་
བྱེད་པའི་ལས་དོན་དོན་ཐོག་ཏུ་འཁྱོལ་བར་བྱས་པ་
རེད།
ཉིན་དེར། སྟག་རྩེ་ཆུས་དབང་པོ་སྐྱོན་
ཅན་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཚབས་ཆེ་བའི་
དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ལག་ཁྱེར་གཉེར་དཀའ་བའི་
གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུར་དམིགས་ཏེ་ལྷ་ས་
ཧུའེ་ཀེ་མིན་ཁང་སྨྱོ་ནད་སྨན་ཁང་དང་མཉམ་
འབྲེལ་བྱས་ནས་སྒོ་རྩར་བསྐྱོད་དེ་ལག་ཁྱེར་གཉེར་
རྒྱུའི་ཞིབ་དཔྱད་གཏན་འཁེལ་ལས་དོན་སྤེལ་བ་
རེད། དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་ལ་དཔྱད་བསྡུར་བྱེད་
མཁན་རིགས་གཅིག་མཁས་ཅན་གྱིས་ཡུལ་དངོས་སུ་
དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ནད་ཐོའི་དཔྱད་ཡིག་ལ་ལྟ་
ཞིབ་དང་། ནད་རྒྱུས་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་དུ་

གྱུར་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་འདྲི་རྩད་བྱས་ཏེ་དབང་པོ་སྐྱོན་
ཅན་གྱི་དོན་དངོས་དང་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ནས་
དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ཞིབ་དཔྱད་གཏན་འཁེལ་
བྱས་པ་དང་འབྲེལ་ཆེད་ལས་ཀྱི་ལུས་གསོའི་གྲོས་
འགོ་དང་མཛུབ་ཁྲིད་ཀྱང་བྱས་ཡོད། ཞིབ་དཔྱད་
གཏན་འཁེལ་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་སྟག་རྩེ་
ཆུས་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་
ཀྱི་ལས་དོན་མི་སྣས་ད་དུང་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་
ཁྱིམ་ཚང་ལ་ཐོ་འགོད་ཞིབ་ཕྲ་བྱས་ནས་ཁོང་ཚོའི་
འཚོ་བའི་གནས་ཚུལ་དང་སྨན་བཅོས་འགན་ལེན་
སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འདྲི་རྩད་བྱས་པར་མ་ཟད།
དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ཁྱིམ་
ཚང་གི་རེ་ཞུ་ཐོ་འགོད་ནན་ཏན་བྱས་ཏེ་དེ་བས་
གནད་སྨིན་གྱི་རྗེས་མཐུད་ཞབས་ཞུ་བསྒྲུབ་རྒྱུར་
སྟབས་བདེ་བསྐྲུན་ཡོད་པ་རེད།
ད་ཐེངས་ཀྱི་སྒོ་རྩར་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བར་
བསྐྱོད་པ་བརྒྱུད། དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་དང་ཁོང་
ཚོའི་ནང་མི་ཕར་འགྲོ་ཚུར་འོང་བྱེད་པའི་དཀའ་
ངལ་ཆུང་དུ་ནུས་ལྡན་ཕྱིན་ནས་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་

མང་ཚོགས་ལ་བྱ་བ་དངོས་དང་བྱ་བ་བཟང་པོ་
བསྒྲུབས་པར་གདེང་འཇོག་བཟང་པོ་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་ཐོབ་ཡོད་པ་རེད།
སླད་ཕྱིན། སྟག་རྩེ་ཆུས་དབང་པོ་སྐྱོན་
ཅན་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་དུས་སྐབས་
གསར་པའི་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ལས་དོན་ཡག་པོ་
སྒྲུབ་པའི་འགན་འཁྲི་འཁུར་སེམས་དང་ལས་འགན་
སྒྲུབ་སེམས་ཆེ་རུ་ཏན་ཏིག་བཏང་ནས་དབང་པོ་
སྐྱོན་ཅན་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲལ་མཁོ་དང་། དཀའ་
ངལ། སེམས་ཁྲལ། རེ་སྒུག་བཅས་བྱེད་པའི་
གནད་དོན་ལ་དམིགས་ཏེ་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་ལ་
རོགས་སྐྱོར་བྱེད་པའི་བྱ་ཐབས་མུ་མཐུད་དོན་
འཁྱོལ་ཧུར་ཐག་བྱས་ནས་གཅེས་སེམས་
དང་། ངང་རྒྱུད་རིང་པོ། ཞིབ་ཚགས་བཅས་ཀྱི་
སྒོ་ནས་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་མང་ཚོགས་ལ་གཅེས་
སྐྱོང་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱིས་དབང་པོ་སྐྱོན་
ཅན་ལ་རོགས་སྐྱོར་དང་རོགས་རེས། ཞི་མཐུན་
བཅས་ཀྱི་དར་སྲོལ་གསར་པ་ཞིག་གཏོད་རྒྱུ་རེད།
（བུ་ཆུང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

སྟག་རྩེ་ཆུས་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོཊ་ཀྱིས་སྒོ་རྩར་བསྐྱོད་ནས་ལག་ཁྱེར་གཉེར་རྒྱུའི་ཞིབ་དཔྱད་གཏན་འཁེལ་ལས་དོན་སྤེལ་བ།
ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་སུ་
གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཟླ་1ཚེས་18ཉིན་
གསར་འགོད་པར་གྲོང་ཁྱེར་གནམ་གཤིས་ལས་ཁུངས་
ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་གསལ། ས་མཐོའི་གྲང་ངད་ཀྱི་
ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པའི་དབང་གིས་ཟླ་1ཚེས་16ནས་
ཚེས་18ཉིན་གྱི་ཞོགས་པ་རང་གྲོང་གི་ས་ཆ་ཁག་ཏུ་ཁ་
བ་བསྟུད་མར་བབས་པའི་གནམ་གཤིས་བསྟན་པ་དེའི་
ནང་བྱང་རྒྱུད་དང་ཤར་རྒྱུད་ཀྱི་ས་བབ་མཐོ་བའི་ས་
ཁུལ་དུ་ཁ་བ་བབས་ཚད་ཅུང་ཆེ་བ་དང་ཚེས་17ཉིན་
གྱི་མཚན་མོ་ནས་བཟུང་ལྷ་ས་གྲོང་ཁུལ་དང་དེ་བཞིན་
མཐའ་འཁོར་གྱི་རྫོང（ཆུས）དུ་ཁ་བ་འབྲིང་བབས་པ་
རེད། ཚེས་18ཉིན་གྱི་ཆུ་ཚོད་11བར་རིམ་རྩིས་
བྱས་ན་ཁ་བ་བབས་ཚད་ཧའོ་སྨི་9.5ཟིན་ནས་གྲོང་
ཁྱེར་གྱི་འགྲོ་ལམ་དང་ཉེ་འཁོར་གྱི་གཞུང་ལམ་འགྲིམ་
འགྲུལ་བདེ་འཇགས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད་
པ་རེད།
ཚེས་19ཉིན། རང་གྲོང་གི་གནམ་འཐིབས་
པའི་དུས་མང་ཆེ་བར་ཁ་བ་འབབ་རྒྱུ་དང་ཤར་རྒྱུད་ཀྱི་
ས་བབ་མཐོ་བའི་རི་ཁུལ་དུ་ཁ་བ་འབྲིང་བ་འབབ་རྒྱུ་
དང་། ཚེས་20ཉིན། ས་ཆ་ཁག་ཏུ་སྤྲིན་པ་མང་

བའི་གནམ་གཤིས་བསྟན་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་མ་
ཟད། དྲོད་ཚད་ཨང་གྲངས་3ནས་6བར་ཆག་རྒྱུ་
དང་། ས་བབ་མཐོ་བའི་ས་ཁུལ་ཁག་གཅིག་ཏུ་དྲོད་
ཚད་ཨང་གྲངས་8ཡན་ཆག་རྒྱུ། ཚེས་21ཉིན་རང་
གྲོང་གི་ས་ཆ་མང་ཆེ་བར་སྤྲིན་པ་མང་པོ་འཁོར་རྒྱུ་
ཡིན་ཞིང་། ཤར་རྒྱུད་དང་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ས་བབ་མཐོ་
བའི་ས་ཁུལ་དུ་ཁ་བ་ཆུང་བ་འབབ་རྒྱུ་རེད།
གྲོང་ཁྱེར་གནམ་གཤིས་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཉེ་
དུས་རང་གྲོང་དུ་ཁ་བ་བབས་པའི་གནམ་གཤིས་ཀྱི་
བརྒྱུད་རིམ་ཡང་ཡང་བསྟན་པས་གཞུང་ལམ་འགྲིམ་
འགྲུལ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེ་ཙམ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པས་
འགྲིམ་འགྲུལ་བདེ་འཇགས་ལས་དོན་ལ་ཤུགས་སྣོན་
རྒྱག་དགོས། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁ་བ་བབས་རྗེས་
དྲོད་ཚད་ཆག་ཚད་མངོན་གསལ་དོད་དུ་འགྲོ་བས་
ནུས་རྒྱུ་མཁོ་སྤྲོད་འགན་ལེན་གྱི་ལས་དོན་དང་དེ་
བཞིན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མདོང་ལམ་སྒྲིག་བཀོད་ལ་འགོག་
སྲུང་བྱ་ཐབས་ཡག་པོ་བསྒྲུབ་དགོས་པ་དང་། མཐོ་
གྲང་འབྲོག་ཁུལ་དུ་ཕྱུགས་རིགས་གྲང་འགོག་དྲོད་སྲུང་
གི་ལས་དོན་ཡག་པོ་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་གྲོས་འགོ་
བཏོན་པ་རེད། （སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ཉེ་དུས་རང་གྲོང་དུ་ཁ་བ་བབས་པའི་གནམ་གཤིས་ཡང་ཡང་བསྟན་པས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་སྔོན་འགོག་བྱ་ཐབས་ཡག་པོ་བསྒྲུབ་དགོས།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）སྔར་བས་ཚད་ལྡན་
ངང་རྫོང་རིམ་པའི་གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་གཏོང་
བའི་ཆ་འཕྲིན་མ་ལག་གི་དོ་དམ་མི་སྣར་ཞབས་ཞུ་
དང་། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་མཛུབ་ཁྲིད། ཁྱབ་
ཁོངས་ཧྲིལ་པོར་ཁྱབ་པ་བཅས་ཀྱི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་
ཡོངས་ཁྱབ་གསོ་སྦྱོང་དང་ཆེད་དོན་གསོ་སྦྱོང་ཟུང་
འབྲེལ་གྱི་བྱ་ཐབས་སྤྱད་དེ་གྲོང་ཚོ（གྲོང་ལྷན）དར་
རྒྱས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཁྱབ་ཚད་བརྒྱ་ཆ་
100ཟིན་པ་དང་། དབུལ་པོར་བསྐྱར་ལོག་སྔོན་
འགོག་གི་ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་གྱི་རོགས་སྐྱོར་སྲིད་ཇུས་
ཀྱི་ཆུ་ཚད་སྔར་བས་བརྟན་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ལས་
སྒོའི་ནུས་པ་སྔར་བས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ། བཀོལ་སྤྱོད་
བྱེད་སྟངས་སྔར་བས་ཚད་ལྡན་དུ་ཕྱིན་ཡོད།

གྲངས་གཞི་དང་དབྱེ་འབྱེད་ཟུང་འབྲེལ་
བྱས་ནས་མངོན་གསལ་དོད་པོས་གནས་དང་
ཁྱོན་ཟུང་འབྲེལ་དང་ཕན་འབྲས་ཐོན་རྒྱུར་དམ་
འཛིན་བྱས་པ།

སྔ་ཙམ་ནས་ཤེས་རྟོགས་དང་། སྔ་ཙམ་
ནས་ཉེན་ཟོན་ཉེན་བརྡ་གཏོང་བ། སྔ་ཙམ་ནས་
རོགས་སྐྱོར་བྱེད་པའི་དམིགས་ཚད་མངོན་འགྱུར་བྱ་
ཆེད། སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་ཆུས་ཀྱིས་དྲ་ཐོག་ནས་
ཟུར་བཤེར་དང་དྲ་ཕྱི་ནས་ཡོངས་ཁྱབ་ཞིབ་བཤེར་
ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་དཔྱད་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་
སྟངས་སྔར་བས་བརྟན་དུ་བཏང་ཡོད། གྲོང་རྡལ
（ཁྲོམ་གཞུང）གྱི་འགོ་ཁྲིད་གཙོ་བོ་དང་། གྲོང་
གསེབ་དར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ལས་བྱེད་པ། གྲོང་
ཚོའི་ཨུ་ལྷན་གཉིས་དང་གྲོང་ཚོར་བཅའ་སྡོད་ལས་
དོན་རུ་ཁག་བཅས་ལས་གྲུབ་པའི་དྲ་མིག་ཅན་གྱི་དྲ་
ཕྱིའི་ཞིབ་དཔྱད་རུ་ཁག་གིས《སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་
ཆུས་ཀྱི་དབུལ་པོར་བསྐྱར་ལོག་གི་སྔོན་འགོག་ཉེན་
ཟོན་ལམ་སྲོལ་ལས་དོན་གྱི་ལག་བསྟར་བྱ་
ཐབས》ཐོག་གསལ་སྟོན་བྱས་པའི་དབྱེ་འབྱེད་གོ་
རིམ་དང་ཞིབ་བསྡུར་བྱས་ཏེ། གྲོང་ཚོ་གཅིག་ཀྱང་
མི་ལུས་པ་དང་། དུད་ཚང་གཅིག་ཀྱང་མི་ལུས་
པ། མི་གཅིག་ཀྱང་མི་ལུས་པའི་བླང་བྱ་ལྟར་དུས་
རྒྱུན་ལྡན་ནས་དུད་ཚང་དུ་བསྐྱོད་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་
མི་རེའི་ཆ་སྙོམས་ཡོང་འབབ་ཁེ་གཙང་དང་།
འགན་ལེན་གསུམ། འཐུང་ཆུའི་བདེ་འཇགས་
བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞིབ་བསྡུར་བྱས་ཡོད།
2023ལོར་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་བའི་མཐིལ་རྟོགས་གྲལ་
བཤེར་ཐེངས་གཉིས་བྱས་པར་ཁྱོན་དུད་ཚང་
22383དང་མི་ཐེངས་72738ཟིན་པ་དང་།
རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་དབུལ་པོར་བསྐྱར་ལོག་གི་སྔོན་
འགོག་ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་དང་གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་
གཏོང་བའི་ཆ་འཕྲིན་མ་ལག་སྤྱད་དེ་མི་རེའི་ཆ་
སྙོམས་བཀོལ་སྤྱོད་ཆོག་པའི་ཡོང་འབབ་སྒོར་7000
མན་གྱི་མང་ཚོགས་ལ་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་གྲལ་བཤེར་
བྱས་པ་དང་འབྲེལ་གཙོ་གནད་མི་ཚོགས་ལ་དུད་
ཚང་དུ་བསྐྱོད་ནས་ཞིབ་བཤེར་ཐེངས་གཉིས་བྱས་
པ་རེད། རིམ་ཁག་གིས་ཞིབ་བཤེར་ཐེངས་མང་
བྱས་པ་བརྒྱུད་དབུལ་པོར་བསྐྱར་ལོག་སྔོན་འགོག་
དང་ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་དང་། རོགས་སྐྱོར། བྱེ་
འབྱེད་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་ཚད་ལྡན་དང་། ནུས་
ཆེ། ཁྱོན་ཡོངས་བཅས་བྱུང་ཡོད།

གྲངས་གཞི་དང་ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་ཟུང་
འབྲེལ་བྱས་ནས་མངོན་གསལ་དོད་པོས་གནད་
དོན་བཅོས་སྒྲིག་དང་ཚད་ལྡན་ཡོང་བར་དམ་
འཛིན་བྱས་པ།

རྨང་གཞིའི་གྲངས་གཞི་འཕྱུགས་མེད་
དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ། དྲ་
ཐོག་དང་དྲ་ཕྱི་གཅིག་གྱུར་བཅས་ཡོང་བ་
དང་། ཆ་འཕྲིན་མ་ལག་གིས་དབུལ་པོར་བསྐྱར་
ལོག་སྔོན་འགོག་བྱེད་པའི་ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་ལས་
དོན་ལ་འདེགས་སྐྱོར་ཐུབ་ཆེད། སྟོད་ལུང་བདེ་
ཆེན་ཆུས་ཀྱི་ཆ་འཕྲིན་མ་ལག་གཙང་སེལ་ལས་དོན་
དེ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་རང་སྟོབས་ཟུང་དུ་
འབྲེལ་བའི་གཙང་བཤེར་བྱེད་སྟངས་ཤིག་ཆགས་
ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་ཆ་འཕྲིན་མ་ལག་ནས་བླངས་པའི་
གྲངས་གཞིའི་གནད་དོན་གྱི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་གྲོང་
ཁྱེར་རིམ་པས་བཏོན་པའི་གནད་དོན་དང་ཟུང་
འབྲེལ་བྱས་ནས་དུས་ངེས་མེད་དུ་རང་གིས་བཏོན་
པའི་གནད་དོན་དེ་ལྟ་སྡོམ་ཞིབ་བཤེར་རིམ་པ་དང་
གདམ་གསེས་གནད་དོན་གྱི་གྲངས་གཞི་ལྟར་ཤང་
དང་དུད་ཚང་རེ་རེའི་གནད་དོན་གྱི་གྲངས་གཞིར་
ཞིབ་བསྡུར་བྱས་པ་དང་། 2023ལོ་ནས་བཟུང་
ཚོགས་འདུ་དང་། སྐད་འཕྲིན། ཁ་པར་སོགས་
ཀྱི་བྱ་ཐབས་སྤྱད་དེ་ཁྱོན་གནད་དོན་དག་ཐེར་དང་
མཛུབ་ཁྲིད་ཐེངས་20ལྷག་ཙམ་བྱས་པ་མ་
ཟད། རང་བཤེར་གཙང་སེལ་ལས་དོན་ཐེངས་
10ལྷག་ཙམ་སྤེལ་བས། མིག་སྔར་ཆ་འཕྲིན་མ་
ལག་གི་གྲངས་གཞིས་དོན་དངོས་ལས་དོན་ལ་གཞི་
འཛིན་ས་རྦད་དེ་མཁོ་འདོན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

གྲངས་གཞི་དང་རོགས་སྐྱོར་ཟུང་འབྲེལ་
བྱས་ཏེ་མངོན་གསལ་དོད་པོས་དམངས་འཚོ་
ལེགས་གཏོང་དང་ཞབས་ཞུར་དམ་འཛིན་བྱས་
པ།

ལྟེ་བ་གནད་ལ་འཁེལ་བ་དང་། འགག་རྩ་
ནི་དོན་འཁྱོལ་ལ་རག་ལུས་པ། སྤུས་ཚད་མཐོ་པོ་
ཡོང་བར་བྱེད་པ། རྒྱུན་མཐུད་འགན་ལེན་བྱེད་པ་
བཅས་ཀྱི་བླང་བྱ་གཞིར་བཟུང་། ཡུལ་བབ་དང་
བསྟུན་པ་དང་། རིགས་དབྱེ་ཇུས་འདོན། སྤྱི་
འདོམས་མཐུན་སྦྱོར། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་འཕེལ་
རྒྱས་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་རྩ་དོན་དང་ཟུང་འབྲེལ་
བྱས་ཏེ་དབུལ་པོར་བསྐྱར་ལོག་གི་སྔོན་འགོག་བྱེད་
པའི་ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་གྱི་རོགས་སྐྱོར་ལས་དོན་ཁྲོད་
ལས་རིགས་སྡེ་ཚན་གྱི་ནུས་པ་འདོན་སྤེལ་བྱ་རྒྱུར་
སྣང་ཆེན་བྱས་ནས་གསར་སྤེལ་རྣམ་པའི་རོགས་
སྐྱོར་དང་མཐའ་སྐྱོང་རང་བཞིན་གྱི་འགན་ལེན་
ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་སྟངས་སྤྱད་དེ་ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་
དུད་ཚང་ལ་བརྒྱུད་རིམ་ཧྲིལ་པོར་རོགས་སྐྱོར་བྱས་
ཡོད། དབུལ་པོར་བསྐྱར་ལོག་གི་སྔོན་འགོག་གི་ལྟ་
ཞིབ་ཚད་ལེན་ལས་དོན་དོན་ཐོག་ཏུ་འཁྱོལ་རྒྱུ་
འགན་ལེན་བྱ་ཆེད། འགན་འཁྲི་དྲ་མིག་ཅན་
དང་། ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་རྒྱུན་རྣམ་ཅན། རོགས་
སྐྱོར་ཞིབ་ཚགས་ཅན། ལམ་སྲོལ་ཕུགས་ཕན་ཅན་
བཅས་ཀྱི་བསམ་ཕྱོགས་ལྟར་དང་། དུད་ཚང་
གཅིག་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་ཚེ། དུད་ཚང་དེར་ལྟ་ཞིབ་
ཚད་ལེན་དང་། དུད་ཚང་དེར་རོགས་སྐྱོར།

དུད་ཚང་དེ་དབུལ་སྒྲོལ་ཐུབ་པའི་་བླང་བྱ་ལྟར་དུད་
ཚང་རེར་སྲིད་ཇུས་རེའི་རོགས་སྐྱོར་ལམ་སྲོལ་དོན་
འཁྱོལ་བྱས་ཡོད། ངལ་རྩོལ་པ་ཡོད་པ་དང་།
ངལ་རྩོལ་པ་ཉུང་བ། ངལ་རྩོལ་པ་མེད་པ་བཅས་
ཀྱི་ངལ་རྩོལ་ནུས་ཤུགས་རིགས་གསུམ་གྱི་གནས་
ཚུལ་ལ་གཞིགས་ནས་ཐོན་ལས་དང་། ལས་
ཞུགས། མཐའ་སྐྱོང་སོགས་ཀྱི་རོགས་སྐྱོར་བྱ་
ཐབས་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་བ། སྡེ་ཚན་ཁག་གི་མཐུན་
སྦྱོར་ནུས་ཤུགས་འོག་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་ཆུས་ཀྱི་
ཆུས་ཡོངས་ཀྱི་ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་བྱེད་པའི་དུད་ཚང་
བརྟན་པོའི་ངང་འཕར་བ་དང་། ཉེན་ཁ་གོ་རིམ་
ལྡན་པའི་ངང་སེལ་བ། འཚོ་བ་རིམ་བཞིན་ལེགས་
སུ་ཕྱིན་ཡོད།

གྲངས་གཞི་དང་ཉེན་ཁ་སེལ་རྒྱུ་ཟུང་
འབྲེལ་བྱས་ཏེ་མངོན་གསལ་དོད་པོས་གྲུབ་
འབྲས་སྲ་བརྟན་དང་མཐོར་གཏོང་ལ་དམ་
འཛིན་བྱས་པ།

དབུལ་པོར་བསྐྱར་ལོག་གི་སྔོན་འགོག་ལ་ལྟ་
ཞིབ་ཚད་ལེན་བྱེད་པའི་རོགས་སྐྱོར་ལས་དོན་
ཁྲོད། ཉེན་ཁའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དབྱེ་འབྱེད་ཐུབ་
པའི་དབུལ་སྒྲོལ་བརྟན་པོ་མེད་པའི་དུད་ཚང་
དང་། དབུལ་པོར་འགྱུར་སླ་བའི་དུད་ཚང་།
ཐོལ་བྱུང་གི་དཀའ་ངལ་ཚབས་ཆེན་འཕྲད་པའི་
དུད་ཚང་བཅས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་སེལ་རིང་ཁྱོན་ཡོངས་
ནས་མེད་པར་བཟོ་བ་དང་གྱོད་དོན་རེ་སོར་འཇོག་
གི་བྱ་ཐབས་སྤྱད་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་
ཟུང་འབྲེལ་དམ་ཟབ་བྱས་ནས་བསྐྱར་ལོག་གི་ཉེན་
ཁ་སྔོན་དཔག་བྱས་པ། ཉེན་ཁ་སེལ་བའི་ལྷུ་
ཚིགས་ནང་མང་ཚོགས་ཀྱི་འགན་ལེན་གསུམ་
དང་། འཐུང་ཆུའི་བདེ་འཇགས། མི་རེའི་ཆ་
སྙོམས་ཡོང་འབབ་ཁེ་གཙང་སོགས་དམིགས་ཚད་
གཙོ་བོ་ཚད་ལོན་རྗེས་ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་བྱེད་མཁན་
དུད་ཚང་ལ་དུས་ཚིགས་རེར་ཞིབ་འཇུག་བརྡར་
གཅོད་དང་ལོ་མཇུག་གི་དཔྱད་ཞིབ་ཆེན་མོ་ལག་
ལེན་བསྟར་ནས་ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་བྱེད་མཁན་དུད་
ཚང་གི་ཡོང་འབབ་ཚད་གཞིར་སླེབས་པར་མ་
ཟད། བསྐྱར་ལོག་གི་ཉེན་ཁ་སེལ་རྒྱུ་འགན་ལེན་
བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་འོག་བསྒྲུབ་རྒྱུར་ཁས་ལེན་
དང་། དུད་ཚང་དུ་བསྐྱོད་ནས་ཞིབ་བཤེར།
གྲོང་ཚོ་རིམ་པའི་དཔྱད་མོལ། གྲོང་རྡལ་རིམ་པའི་
ཞིབ་བཤེར། རྫོང་རིམ་པའི་ཞིབ་བཤེར་ཆོག་
མཆན་བཅས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལྟར་ཉེན་ཁ་བརྟན་པོའི་
ངང་བསལ་ཡོད། 2023ལོར་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་
ཆུས་ཀྱིས་དུད་ཚང་129ཡི་མི་432ལ་དབྱེ་འབྱེད་
ཚད་ལེན་བྱས་པ་དང་དམིགས་བསལ་ཚོགས་སྤྱི་
ཕུད། མིག་སྔར་ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་བྱས་པའི་དུད་
ཚང་100ཡི་མི་3400ཡི་ཉེན་ཁ་བསལ་ནས་དབུར་
པོར་བསྐྱར་ལོག་གི་ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་བྱེད་པའི་
རོགས་སྐྱོར་ལས་དོན་ཐད་མི་རེའི་ཆ་སྙོམས་འཕར་
ཚད་བརྟན་པོ་དང་། མི་སྣའི་འགྱུར་ལོག་བརྟན་
པོ། ཕྱུག་འགྱུར་ཡོང་ཁུངས་བརྟན་པོ་བཅས་བྱུང་
སྟེ་གཞི་ཁྱོན་ལྡན་པའི་དབུལ་པོར་བསྐྱར་ལོག་མི་
ཐོན་པར་བྱས་ཡོད།
（བུ་ཆུང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་ཆུས་ཀྱིས་གྲངས་གཞི་དང་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བྱ་ཐབས་སྤྱད་ནས་དབུལ་སྒྲོལ་འགག་སྒྲོལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་སྲ་བརྟན་དུ་བཏང་བ།
（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）མི་ཁྲི་28.8ལ་ཕན་
པ་ཐོབ་པ། ལས་འཁྱུར་ངལ་གསོ་མཁན་གྱི་རྒན་
གསོའི་དངུལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ལེགས་སྒྲིག་བྱས་
པས། མི་ཁྲི་11.1ལ་ཕན་པ་ཐོབ་ཡོད། སྤྱི་
ཚོགས་འགན་བཅོལ་གཱ་དེ་གཱ་གཅིག་ཀུན་སྒྲུབ་ཀྱི་
ཞབས་ཞུའི་ཆུ་ཚད་ཟམ་མི་ཆད་པར་མཐོ་རུ་ཕྱིན་
ནས་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འགན་བཅོལ་གཱ་སྤྱོད་
མཁན་མི་ཁྲི་347.16ཟིན་པ་དང་། ལྗོངས་ཡོངས་
ཀྱི་མི་འབོར་བརྒྱ་ཆ་95ལ་ཁྱབ་པ། དངུལ་རྩ་ནུས་

སློང་བྱེད་ཚད་བརྒྱ་ཆ་90.9ཟིན་པ། གློག་རྡུལ་སྤྱི་
ཚོགས་འགན་བཅོལ་གཱ་སྤྲད་པའི་མི་ཁྲི་273.07
ཟིན་པ། སྤྱི་ཚོགས་འགན་བཅོལ་གཱ་སྤྱོད་མཁན་ལ་
ཞབས་འདེགས་ཞུ་བའི་གཱ་གཅིག་ཀུན་སྒྲུབ་ཀྱིས་
དམངས་འཚོའི་ཞབས་ཞུའི་ཁྱབ་ཁོངས་13ལ་ཁྱབ་
པ། ཁྲོན་བོད་དུ་གཱ་གཅིག་ཀུན་སྒྲུབ་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་
གཅིག་གི་ཐོབ་ཐང་ཐོབ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་བ་
བཅས་རེད།
（སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

2023ལོའི་ལོ་མཇུག་བར་རང་གྲོང་གི་སྤྱི་ཚོགས་འགན་སྲུང་གཱ་སྤྱོད་མཁན་མི་གྲངས་ཁྲི་73.75ཟིན་པ།

（པར་ངོས་གསུམ་པར་མཐུད）གཞི་རིམ་གྱི་གནད་
དོན་རིགས་ཁག་ཐག་གཅོད་ཏན་ཏིག་བཅས་བྱས་ཏེ་
བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་གཏིང་ཟབ་དང་དངོས་
གཉེར་ཡོང་བའི་འགན་ལེན་ཏན་ཏིག་བྱས་ཡོད།

མང་ཚོགས་ཀྱི་རེ་ཞུ་དེ་བློ་ཡིད་ཚིམ་པའི་
སྟོན་གྲངས་སུ་གྱུར་བ།

འགོ་ཁྲིད་ལས་བྱེད་པས་གཞི་རིམ་དུ་ངོ་བཅར་
ཡོང་མཁན་ལ་སྣེ་ལེན་ཞུས་ཏེ་དངོས་དོན་སྒྲུབ་པ་ཞེས་
པའི་བྱེད་སྒོའི་བཀོད་སྒྲིག་ལྟར། ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གི་
ཚན་ཁག་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། རྫོང་རིམ་པའི་འགོ་
ཁྲིད་ཀྱིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་རེ་འདོད་ཞུ་བའི་
ཐབས་ལམ་ཟམ་མི་ཆད་པར་ཤར་བགྲོད་ཐུབ་པ་
དང་། མང་ཚོགས་ངོ་བཅར་དུ་ཡོང་བ་དེ་འགོ་ཁྲིད་
གཤམ་འོག་ལ་བཅར་འདྲིར་སྐྱོད་པར་བསྒྱུར་ཡོད།
རྫོང་དང་ཤང་གི་དམངས་ཕན་ཞབས་ཞུ་ལྟེ་གནས་
དང་གྲོང་ཚོའི་དམངས་བདེའི་ཞབས་ཞུ་ས་ཚིགས་སུ་
བྱས་ཏེ་གཏན་འཁེལ་གྱི་ངོ་བཅར་ཡོང་མཁན་ལ་སྣེ་
ལེན་ཞུ་བའི་ཉིན་མོ་དང་གཞི་རིམ་དུ་ངོ་བཅར་ཡོང་
མཁན་ལ་སྣེ་ལེན་ཞུ་བའི་ལམ་ལུགས་བཙུགས་ནས་
ངལ་རྩོལ་གྱི་རྩོད་གཞི་དང་སྤྱི་ཚོགས་རོགས་སྐྱོབ་
སོགས་གཙོ་གནད་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་མངོན་གསལ་དོད་
པའི་གནད་དོན་ལ་དམིགས་ཏེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་རེ་ཞུ་
ཉན་པ་དང་། ཆེད་དོན་རྩིས་ཁྲ་བཟོ་བ། དུས་
བཀག་ཐོག་བརྡར་དཔྱོད་དང་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་པ།
འབྱུང་རྩར་སྐྱོན་བཤེར་དང་དབྱེ་ཞིབ། གཅིག་ཤེས་
ཀུན་གྲོལ་གྱིས་འགལ་ཟླ་སེལ་ཐུབ་པ་བཅས་བྱས་
ཡོད། མིག་སྔའི་བར་རྫོང་རིམ་པའི་འགོ་ཁྲིད་ལས་
བྱེད་པས་གཞི་རིམ་དུ་ངོ་བཅར་ཡོང་མཁན་མི་ཐེངས་
32ལ་སྣེ་ལེན་ཞུས་ནས་ཡིག་བསྐུར་ངོ་བཅར་གྱི་གནད་
དོན་དུས་ཐོག་ཏུ་ཐག་གཅོད་དང་། མགྱོགས་མྱུར་
ཐག་གཅོད། ནུས་ལྡན་ངང་ཐག་གཅོད་བཅས་བྱས་
ཏེ་འགལ་ཟླ་འབྱུང་རྩ་ནས་བསལ་བ་དང་ཆུང་དུས་
ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད།

རེ་ཞུ་འཕྲལ་མར་སྒྲུབ་པ་དེ་རེ་ཞུ་མ་བྱས་
སྔོན་ལ་སྒྲུབ་པར་གྱུར་བ།

ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གིས་སྤྱོད་ཚུལ་འཛུགས་སྐྱོང་ལོ་
དང་། གཞི་རིམ་བཅོས་སྐྱོང་ལོ། མ་འཇོག་དོན་
འཁྱོལ་ལོ་བཅས་དམ་འཛིན་བྱ་གཞིར་བྱས་ཏེ་རྒྱུན་
རྣམ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་རྫོང་རིམ་པའི་ལས་བྱེད་པའི་
འགན་ལེན་ལམ་སྲོལ་ཁྱབ་གདལ་བཏང་ཞིང་། ལྷུན་
གྲུབ་རྫོང་ཨུད་དཔུང་ཁག་གིས་སྔ་རྗེས་སུ་ཤང（གྲོང་

རྡལ）10དང་། གྲོང་ཚོ་དང་ཚོགས་ཆུང་དང་ལས་
དོན་རུ་ཁག་46ལ་བསྐྱོད་ནས་ཡུལ་དངོས་སུ་གཙོ་དོན་
སློབ་གསོ་དང་། ནུས་མེད་ཟབ་ཟོབ་བཅོས་སྒྲིགབརྟན་ལྷིང་སྲུང་སྐྱོང་། མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་དང་
གྲོང་ཚོར་བཅའ་སྡོད་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་སྤེལ་བའི་
བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་ཀྱི་གཙོ་གནད་དང་དཀའ་གནད།
འགལ་ཟླ་གཅིག་སྡུད་ཀྱི་གནད་དོན་ཤེས་རྟོགས་བྱས་
པ་རེད། ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་སྲིད་གཞུང་དཔུང་ཁག་གིས་
མཛེས་པའི་གྲོང་གསེབ་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་དམིགས་ཏེ་མི་
དམངས་འཐུས་ཚོགས་དང་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་བསམ་འཆར་
དང་གྲོས་གཞི་སྒྲུབ་གཉེར་བྱས་པ་དང་3+3གྱི་ཞིང་
འབྲོག་ལས་སྒྱུར་བཅོས་ཚོད་ལྟ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་
གྲོང་ཚོ་དང་ཚོགས་ཆུང་དུ་གཏིང་ཟབ་སྤེལ་ནས་
འཕྲད་པའི་འགག་གནད་དང་དཀའ་གནད་ལ་ཤེས་
རྟོགས་བྱེད་པར་བསྐྱོད་པ་རེད། སྔ་རྗེས་སུ་ཁམས་
བཟང་གྲོང་ཚོར་ཐེངས་15བསྐྱོད་དེ་གནས་སྤོས་མང་
ཚོགས་ལ་འཕྲད་པའི་ཛ་དྲག་གི་བྱ་བ་དང་། གལ་
ཆེའི་བྱ་བ། ཐོལ་བྱུང་གི་བྱ་བ་བཅས་མཐུན་སྦྱོར་
ངང་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད། ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་མི་
དམངས་འཐུས་ཚོགས་དཔུང་ཁག་གིས་ཤང（གྲོང་
རྡལ）10ཡི་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ལྟ་སྐུལ་དང་
མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མིས་འགན་འཁྲི་
བསྒྲུབས་ཚུལ་ལ་ཞིབ་བཤེར་གཏིང་ཟབ་བྱས་པ་
དང་། ཞིབ་དཔྱོད་དང་། ཁྲིམས་ཁང་། ཁྲིམས་
འཛིན་ཅུས་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག《ཀྲུང་ཧྭ་མི་
དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམངས་དོན་བཅའ་
ཁྲིམས》དྲིལ་བསྒྲགས་དང་ལག་བསྟར་གྱི་བརྟག་ཞིབ་
ཆེན་མོ་བྱས་པ་རེད། ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་སྲིད་གྲོས་
དཔུང་ཁག་གིས་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ཡར་ཐོན་
འཛུགས་གཏོད་དང་། གཞི་རིམ་ཨུ་ཡོན་གྱི་འགན་
ནུས་སྒྲུབ་པ། ཡིག་བསྐུར་ངོ་བཅར་གྱི་གྱོད་གཞི་
བཅས་ལ་དམིགས་ནས་འདུམ་འགྲིག་བྱས་པ་དང་།
མཁར་རྩེ་ཤང་དང་། གསུམ་འཕྲེང་ཤང་། མཚོ་
སྟོད་ཤང（གྲོང་རྡལ）སོགས་སུ་ཟབ་སྐྱོད་བྱས་ཏེ་མང་
ཚོགས་ལ་སྲིད་ཇུས་ཤོད་པ་དང་། བསམ་ཕྱོགས་
འདོན་པ། བྱ་ཐབས་འཚོལ་བ། འགལ་བ་སེལ་
བ། སེམས་ཁྲལ་སེལ་བ་བཅས་བྱས་ཡོད། མིག་
སྔའི་བར། ཡུལ་དངོས་སུ་གཞུང་དོན་སྒྲུབ་སྐབས་
གནད་དོན་40ལྷག་ཙམ་བསལ་བ་དང་། མང་
ཚོགས་ཀྱི་བློ་ཡིད་ཚིམ་ཚད་ཟམ་མི་ཆད་པར་ཆེ་རུ་
བཏང་སྟེ་གཙོ་དོན་སློབ་གསོ་གཏིང་ཟབ་དང་ཏན་
ཏིག་ངང་སྤེལ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་ཡོད་པ་རེད།
（བསྟན་རྡོར་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གིས་གཞི་རིམ་དུ་བསྐྱོད་པ་བཞིར་སྐུལ་འདེད་བཏང་ནས་གཙོ་དོན་སློབ་གསོ་གཏིང་ཟབ་དང་ཏན་ཏིག་སྤེལ་བ།